

O mai bună gestionare a deșeurilor municipale va reduce emisiile de gaze cu efect de seră

- Cantitatea de deșuri municipale se estimează că va crește cu 25% din 2005 până în 2020.
- Creșterea gradului de reciclare a deșeurilor, precum și devierea acestora de la depozitele de deșuri joacă un rol esențial în soluționarea impacturilor asupra mediului generate de volumul în creștere al deșeurilor.
- Deoarece se folosește din ce în ce mai mult reciclarea și incinerarea cu recuperare de energie, emisiile nete de gaze cu efect de seră rezultate din gestionarea deșeurilor municipale sunt prevăzute să scadă considerabil până în 2020.
- Reducerea sau evitarea creșterii volumului de deșuri ar reduce și mai mult emisiile de gaze cu efect de seră din sectorul deșeurilor și ar aduce alte beneficii societății și mediului.

Volumul în creștere al deșeurilor

În medie, fiecare cetățean european a produs o cantitate de 460 kg de deșuri municipale în 1995. Această cantitate a crescut la 520 kg pe persoană în 2004, iar până în 2020 se preconizează o nouă creștere la 680 kg pe persoană. În total, aceasta corespunde unei creșteri de aproape 50% în 25 de ani. Această creștere continuă preconizată a volumului de deșuri se datorează, în principal, unei presupuse creșteri susținute a consumului final individual (adică o creștere medie în UE-15 și UE-12, de 2% și, respectiv 4% pe an până în 2020 (CE, 2006)) și continuării

actualelor tendințelor privind modelele de consum.

Însă, așa cum se indică în Figura 1, există diferențe semnificative între UE-15 ⁽¹⁾ și UE-12 ⁽²⁾. În timp ce un cetățean din UE-15 a produs în medie 570 de kg în 2004, pentru un cetățean din UE-12, cifra a rămas doar la 335 kg. Cu toate acestea, pe măsură ce economiile din UE-12 continuă să se dezvolte, iar modelele de consum evoluează, volumul de deșuri este posibil să crească în următorii 15 ani și să se apropie de nivelurile actuale ale UE-15. Privind în perspectivă, volumul de deșuri municipale din UE-15 și UE-12 se estimează că va crește cu 22% și, respectiv 50% până

în 2020. Pe întreaga perioadă, peste 80% din totalul deșeurilor municipale sunt produse în UE-15.

Dacă ar fi să întindem, pur și simplu, pe suprafața pământului toate deșeurile municipale din UE produse în 2020 (adică aproximativ 340 milioane de tone) acestea ar acoperi o suprafață de mărimea Luxemburgului în grosime de 30 cm sau a Maltei în grosime de 2,5 m!

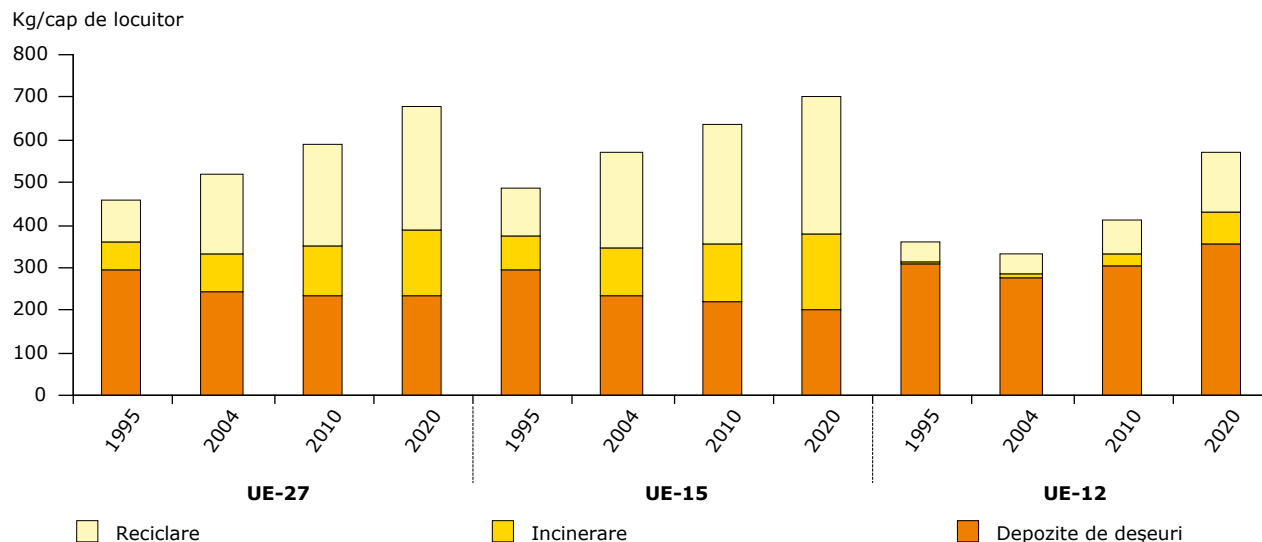
Aceste rezultate indică faptul că eforturile de prevenire a producerii de deșuri trebuie să fie consolidate semnificativ dacă se dorește atingerea obiectivului celui de-al șaselea Program de acțiune privind

⁽¹⁾ Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Portugalia, Spania, Suedia, Regatul Unit.

⁽²⁾ Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, România, Slovenia, Slovacia.



Figura 1 Producerea și gestionarea deșeurilor municipale în Europa (pe cap de locuitor)



Sursa: Eurostat și ETC/RWM.

mediul al UE de reducere semnificativă a volumului de deșeuri.

Creșterea gradului de recuperare a deșeurilor și devierea acestora de la depozitele de deșeuri

Din punct de vedere istoric, eliminarea deșeurilor la depozitele de deșeuri a fost metoda predominantă de tratare a deșeurilor municipale, însă în ultimele două decenii, au avut loc reduceri considerabile în ceea ce privește utilizarea acestei metode. În 2004, din cantitatea totală de deșeuri municipale din UE au fost depozitate 47% (a se vedea Figura 1). Acest procent este preconizat să scadă în continuare la aproximativ 35% până în 2020. Reciclarea și alte operațiuni de recuperare a materialelor sunt prevăzute să crească de la nivelul actual de 36%

la aproximativ 42% până în 2020. În final, s-a folosit incinerarea pentru 17% din deșeurile municipale în 2004 și este posibil ca acest procent să crească la aproximativ 25% până în 2020.

Aceste tendințe trecute și preconizate reprezintă parțial rezultatul politicilor specifice care au drept obiectiv creșterea gradului de reciclare și de recuperare a deșeurilor de ambalaje (de exemplu Directiva privind ambalajele din 1994) și devierea deșeurilor municipale biodegradabile de la depozitele de deșeuri (de exemplu Directiva privind depozitele de deșeuri din 1999). În ansamblu, se preconizează o reducere mai mare a cantității de deșeuri municipale destinate depozitelor de deșeuri, ceea ce reflectă eforturile depuse la nivel național și european, de realizare, printre altele, a obiectivelor stabilite în cel de-al

șaselea Program de acțiune privind mediul.

O publicație AEM (EEA, 2007) prezintă modele de gestionare a deșeurilor din statele membre, în special în contextul Directivei privind depozitele de deșeuri.

Reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră rezultate din gestionarea deșeurilor municipale

În 2005, emisiile de gaze cu efect de seră rezultate din gestionarea deșeurilor au reprezentat aproximativ 2% din emisiile totale la nivelul Uniunii Europene.

Emisiile de metan, unul dintre cele șase gaze cu efect de seră controlate prin Protocolul de la Kyoto, sunt legate în mod special de agricultură (în mod deosebit de zootehnie) și de operațiunile de depozitare a

deșeurilor. Directiva privind depozitele de deșeuri a UE poate contribui la atingerea obiectivelor UE în ceea ce privește reducerile emisiilor de gaze cu efect de seră, de exemplu prin recuperarea metanului și devierea deșeurilor municipale biodegradabile de la depozitele de deșeuri. O altă interfață dintre gestionarea deșeurilor și politicile din domeniul schimbărilor climatice o reprezintă consumul de energie (care determină producerea de emisii de gaze cu efect de seră) în procesul colectării, tratării și utilizării în producție a deșeurilor.

Emisiile nete de gaze cu efect de seră rezultate din gestionarea deșeurilor municipale sunt prevăzute să scadă de la o valoare maximă

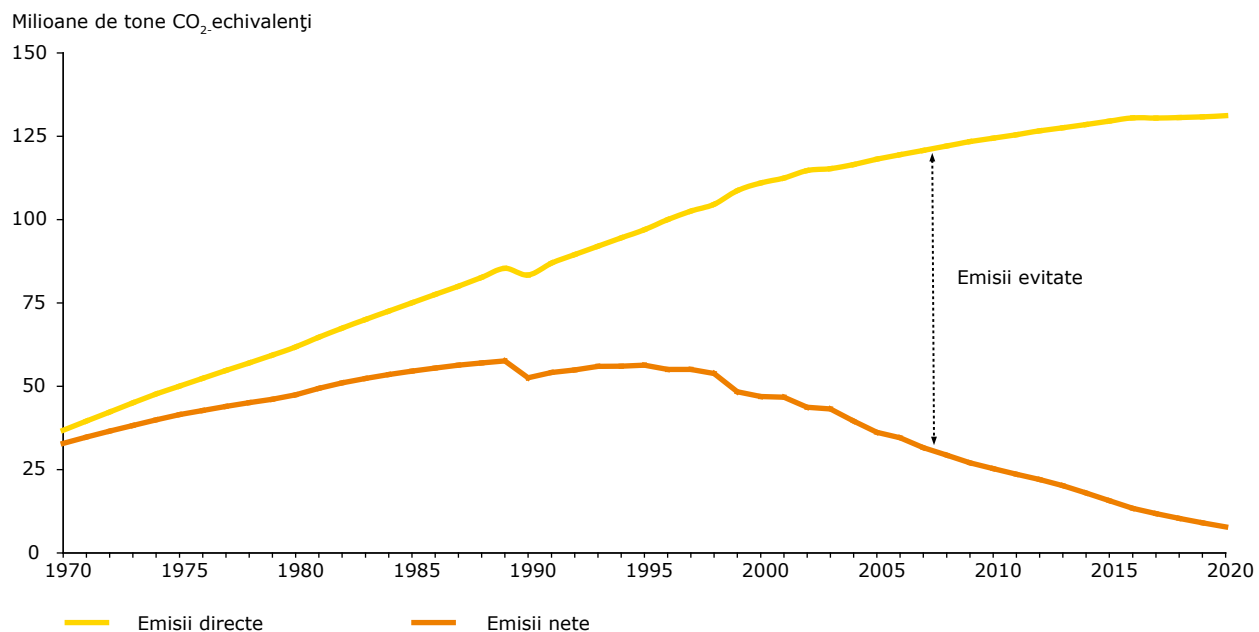
de aproximativ 55 milioane de tone de CO₂-echivalenți pe an la sfârșitul anilor '80 la 10 milioane de tone CO₂-echivalenți până în 2020 (Figura 2).

Aceasta se datorează la două dezvoltări separate. Pe de o parte, cantitatea de deșeuri care ajunge la unitățile de gestionare este prevăzută să crească în continuare pe măsură ce crește producția de deșeuri pe cap de locuitor și se continuă îmbunătățirea colectării deșeurilor. Aceasta determină creșterea emisiilor directe de gaze cu efect de seră din sectorul de gestionare a deșeurilor. Depozitarea deșeurilor reprezintă 60% din total în 2020, iar reciclarea și incinerarea, aproximativ câte 20% fiecare.

Pe de altă parte, reciclarea și incinerarea vor fi folosite din ce în ce mai mult. Aceasta reprezintă economii (sau reduce emisiile de gaze cu efect de seră) fapt care compensează emisiile directe. Reciclarea contribuie cu 75% la reducerea emisiilor totale până în 2020, iar incinerarea aproape cu 25%.

În ansamblu, previziunile indică, prin urmare, faptul că o mai bună gestionare a deșeurilor municipale va determina reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în Europa, decuplând presiunile asupra mediului de creșterea economică, așa cum se prevede în cel de-al șaselea Program de acțiune privind mediul. Mai mult, cu o dezvoltare ulterioară continuă a reciclării și creșterea gradului

Figura 2 Tendințe și previziuni privind emisiile de gaze cu efect de seră rezultate din gestionarea deșeurilor municipale în Uniunea Europeană



Sursa: ETC/RWM.

de utilizare a deșeurilor ca resurse, previziunile se îndreaptă spre atingerea obiectivului pe termen lung de dezvoltare a unei societăți bazată pe reciclare, așa cum se menționează în Strategia tematică UE privind prevenirea și reciclarea.

Previziunile folosite în acest studiu presupun că capacitatea de gestionare a deșeurilor crește pentru a răspunde cererii. Însă, dacă investițiile în capacități de gestionare noi și mai performante nu țin pasul cu cantitatea de deșeurii în creștere, emisiile nete de gaze cu efect de seră pot fi și mai mari urmare unei gestionări ineficiente.

Beneficii suplimentare urmare reducerii sau evitării creșterii volumului de deșeurii

În timp ce previziunile indică faptul că emisiile nete de gaze cu efect de seră se vor reduce în ciuda creșterii volumului de deșeurii, acțiunile realizate pentru reducerea sau evitarea creșterii preconizate a volumului de deșeurii vor determina în continuare o reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră

în sectorul de gestionare a deșeurilor. Colectarea și transportul de deșeurii, în strânsă legătură cu volumul de deșeurii, sunt estimate să reprezinte mai puțin de 5% din emisiile directe de gaze cu efect de seră din sectorul deșeurilor, în principal datorită distanțelor scurte pe care se transportă de obicei deșeurile municipale. Cu toate acestea, această cifră reprezintă 40% din emisiile nete în 2020.

Reducerea volumului de deșeurii va aduce și alte beneficii, precum costuri reduse pentru gestionarea deșeurilor, o reducere a poluării aerului (cu particule și oxizi de azot) precum și o poluare fonică redusă în legătură cu colectarea și transportul deșeurilor. Altfel, costurile asociate cu gestionarea deșeurilor pot crește semnificativ odată cu creșterea volumului acestora. Costurile asociate cu colectarea și tratarea deșeurilor sunt în mod deosebit oneroase, iar producerea de deșeurii reprezintă, prin definiție, o activitate nerentabilă.

În concluzie, Europa nu poate sta pasivă față de creșterea continuă a deșeurilor — fapt ce reflectă modelele actuale de

consum și producție, imposibil de susținut — deoarece, pe termen lung, aceste modele pot depăși îmbunătățirile care au loc în sectorul gestionării deșeurilor.

Referințe

CE (2006), *European Energy And Transport — Trends to 2030 — update 2005* (Energie și transport european — Tendințe spre 2030 — Actualizare 2005), Comunitățile Europene, DG TREN, Luxemburg.

EEA (2007), *The road from landfilling to recycling: common destination, different routes* (Calea de la depozitarea la reciclare: destinație comună, căi diferite), Agenția Europeană de Mediu, Copenhaga.

EEA (2008), Document justificativ pentru briefing-ul EEA 2008/01 *O mai bună manipulare a deșeurilor municipale va reduce emisiile de gaze cu efect de seră*, Agenția Europeană de Mediu, Copenhaga.
http://reports.eea.europa.eu/briefing_2008_1/en/Supporting_document_to_EEA_Briefing_2008-01.pdf.

European Environment Agency
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Denmark

Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99

Web: eea.europa.eu
Enquiries: eea.europa.eu/enquiries

